

GEORGE GERSHWIN

(Brooklyn 1898 – Hollywood 1937)

OBERTURA CUBANA

(1932) – Arranjament de Martin Koekelkoren – 10'

PAQUITO D'RIVERA

(L'Havana 1948)

CARIBBEAN BERCEUSE

PER A QUARTET DE CLARINETS I BANDA

(Cançó de bressol caribenya) – (2021) – 12'

PAUSA 20'

PAQUITO D'RIVERA

EL ELEFANTE Y EL PAYASO

(2012) – Estrena versió per a banda – Arranjament de Juan Ruiz i Paquito D'Rivera – 12'

DANIEL FREIBERG
(Buenos Aires 1957)

CRÓNICAS LATINOAMERICANAS

CONCERT PER A CLARINET I BANDA SIMFÒNICA

(2015) – Estrena nacional – 19’

1. Panorámicas
2. Diálogos
3. Influencias

Daniel Freiberg, piano
Miquel Casanova, contrabaix
Joan Vidal, bateria

BANDA MUNICIPAL DE BARCELONA

BARCELONA CLARINET PLAYERS

Javier Vilaplana, requint / Manuel Martínez, clarinet / Martí Guasteví, corno di bassetto /
Alejandro Castillo, clarinet baix

PAQUITO D’RIVERA, CLARINET

DANIEL FREIBERG, PIANO

JOSÉ R. PASCUAL-VILAPLANA, DIRECCIÓ

CLARINETS José Miguel Micó, solista / Natàlia Zanón, solista / Joana Altadill / Eduard Betes /
Valeria Conti / Àngel Errea / Germán Guillén / Victòria González / Montserrat Margalef / Antonio
Santos / Joan Tormo / Jordi Casas* / Oriol Codina* / Alexandre Escrivà / Clara Vilanova* / Jorge
Iznardo*, requint / Carlos Ivorra*, clarinet baix SAXÒFONS Maurici Esteller, soprano / Dani
Molina, alt solista / Marta Romero, alt / Armand Franco, tenor / José Jaime Rivera, tenor / Joan
Soler, baríton FLAUTES Manuel Reyes, solista / Carme Arrufat / Paula Martínez, flautí OBOÈS
Pilar Bosque, solista / David Perpiñán / Carla Suárez, corn anglès FAGOTS Daniel Ortuño, solista
/ Xavier Cervera TROMPES Oleguer Bertran, solista / Claudia Cobos, solista / German Izquierdo
/ Manuel Montesinos / Miguel Zapata TROMPETES I FISCORNS Patricio Soler, solista / Maurici
Albàs / Santiago Gozálbez / Jesús Pascual / José Joaquín Salvador / Susana Marco* TROMBONS

Emilio Almenar, solista / Francesc Ivars / Héctor Penades / Francisco Palacios, baix
BOMBARDINS Rubén Zuriaga, solista / David Pantín / José Luís Sellés* TUBES Francisco Javier
Molina, solista / Toni Chelvi CONTRABAIXOS Enric Boixadós / Noemí Molinero TIMBALES Ferran
Carceller, solista PERCUSSIÓ Mateu Caballé, solista / Ferran Armengol / Alejandro Llorens /
Mario Garcia* / Alba Rodríguez* / Miquel Vich* ARPA Laura Boschetti*

DIRECTOR TÈCNIC Joan Xicola
COORDINADORA EXECUTIVA Susanna Gamisel
ENCARREGADA Montserrat Margalef
ARXIVER Àlex Fernández
SERVEIS AUXILIARS Airun Serveis Culturals

* Col·laborador/a

COMENTARI

per José R. Pascual-Vilaplana

El poder de la música no sap de fronteres i provoca revoltes en l'ànima d'aquells que saben xopar-se'n. Artistes com Paquito D'Rivera són un testimoni de com la puresa de l'art enderroca soledats i combat la indiferència. Francisco de Jesús Rivera Figueras va nèixer al popular barri de Marianao de l'Havana en 1948, enmig d'una família musical en què son pare, el saxofonista i director d'orquestra Tito D'Rivera, li va fer enamorar-se del saxòfon. El seu temperament el va portar a no renegar de cap gènere musical i a fer del seu ofici un art. Però és en el món del jazz on el nom D'Rivera exerceix un predominant estil personal i és admirat per tothom. El concert d'avui ens acosta al Paquito cubà, al compositor i a l'intèrpret.

Cuban Overture s'ha convertit en tot un referent de la música simfònica d'arrels llatines. El seu autor, el mític pianista i compositor nord-americà Georges Gershwin(1898-1937), l'escriu l'any 1932 després d'unes vacances a l'Havana. Compositor exitós i de gran renom per haver inclòs el jazz en l'àmbit simfònic i operístic, ens proposa ací una mena de petit poema simfònic basat en un tema cubà d'èxit en aquells anys, *Échale Salsita*, d'Ignacio Piñero(1888-1969) i en la cançó popular *La paloma*. Aquesta partitura seria la primera escrita després dels estudis de Gershwin amb el mestre Joseph Schillinger, l'home que va saber donar recursos tècnics a un compositor de gran inspiració com Gershwin que, en aquests pentagrames, ens demostra una gran sofisticació estilística i una tímbrica rica i variada. L'estrena de l'obra, titulada inicialment *Rumba*, tingué lloc el 16 d'agost de 1932 al Lewisohn Stadium de Nova York davant 18.000 persones. Gershwin manifestaria en una entrevista que aquella havia estat una de les nits més emocionants de la seua vida.

Després d'encetar el concert amb els sons populars del país natal de Paquito D'Rivera passats pel tamís del simfonisme, ens endinsem en la seua tasca com a compositor de la mà de la seua primera obra pensada per a banda, acompanyada d'un quartet de clarinets solista. En 2021, D'Rivera escriu *Caribbean Berceuse* per encàrrec del grup Barcelona Clarinet Players (que avui

ens acompanyen com a solistes). Es tracta d'una original cançó de bressol que evoca les aigües del mar Carib tan present en la vida del mestre cubà. En paraules d'ell mateix: «Nací en la mayor de las más de 700 islas que parecen flotar dormidas sobre las aguas muy azules del mar de las Antillas. Un verdadero crisol de razas y culturas, el Caribe habla español, francés, inglés, holandés, algunos idiomas criollos y papiamento, que es el idioma principal en Aruba y Curaçao, cuya gramática combina elementos nativos americanos con palabras europeas, así como algunos idiomas de origen africano. Inspirada en la belleza de estas tierras y su gente conmovedora, mi *Caribbean Berceuse* pretende ser como una canción de cuna para un niño criollo que sueña con palmeras que parecen bailar al son de una melodía dulce que se mezcla con las voces de los miles de aves que pueblan esta maravillosa región». Els clarinets són bressolats per una banda rica en colors i en ritmes.

El elefante y el payaso és una composició de Paquito D'Rivera escrita originàriament per a octet de clarinets en 2012 que respon a l'encàrrec del clarinetista David Gould. L'obra vol evocar sonoritats i ambients del món del circ viscuts per l'autor en la seua Havana natal gràcies als famosos "pallassos de la tele" Gaby, Fofó i Miliki (a qui va dedicada la partitura). La versió orquestral posterior i la versió per a banda que avui s'estrena contenen estructures tímbriques que ens recorden l'ambient del circ i, especialment, l'humor d'una història representada pels pallassos esmentats. Hi ha un moment en què amaguen un elefant al seu domador i el convencen perquè vagi a la policia i denunciï el robatori. Aquesta hilarant situació serveix d'inspiració a D'Rivera per escriure una partitura colorista i plena d'efectes molt descriptius.

Per concloure el concert, tindrem al Paquito D'Rivera instrumentista, el músic polifacètic que exhala una naturalitat encisadora i que mostra una tècnica depurada i formada al llarg de tants anys d'experiència. Per això, hem triat un concert de clarinet i banda creat pel mestre argentí Daniel Freiberg (Buenos Aires, 1957) anomenat *Crónicas latinoamericanas*. Encàrrec de l'Orquestra de la Ràdio WDR de Colònia, aquest concert és tot un exemple, de nou, de la fusió del jazz, la música tradicional i el simfonisme. Els seus tres moviments –"Panorámicas", "Diálogos" i "Influencias"– ens evoquen ritmes com el malambo, el *vidala* o la *chacarera* enmig d'un llenguatge jazzístic pensat ací per a banda, clarinet solista i l'acompanyament de bateria i piano. Aquest darrer instrument estarà interpretat avui pel mateix compositor de l'obra, el mestre Freiberg. Segons el diari (o periòdic, com preferiu) *The New York Times*, l'obra de Freiberg presenta «ambició simfònica, explosions de color complexament estructurades».

Paquito D'Rivera potser siga un excellent exemple de músic sense etiquetes, sense estratificacions de curta mira. Ell ens demostra que el poder de la música sobre l'ésser humà va més enllà de classificacions i que beu de la revolta més exitosa: la que té a veure amb la catarsi de l'ànima.

En col·laboració amb

PRINCIPAL MITJÀ PATROCINADOR

EL PUNT AVUI+